

La tribuna

Jacques Chirac, el copríncep que ho va entendre

El president francès va exercir perfectament el paper de copríncep en obrir la nova etapa constitucional

JAUME

Bartumeu

En assabentar-me que **Jacques Chirac** ens havia deixat vaig escriure a les xarxes socials que França perdria un home d'Estat i que Andorra recordava un copríncep proper, gran polític i amic de les trobades franques, sense embuts ni comèdia. N'estic ben convençut.

Durant els seus dos mandats a la Presidència de la República francesa (1995-2002 i 2002-2007) va exercir plenament i amb convicció en seu paper de cap d'Estat d'Andorra.

Vist en clau andorrana cal pensar que les eleccions presidencials d'aquell mes de maig de l'any 1995 que el van portar al Palau de l'Élysée plantejaven un interrogant sobre el capteniment que pogué tenir el nou president de la República francesa en relació a Andorra.

Després dels dos mandats de set anys de **François Mitterrand**, el copríncep francès que juntament amb el copríncep episcopal **Joan Martí** ens havia obert el camí cap a la Constitució del 1993, França estava a punt d'eleger un nou president de la República que esdevindria, automàticament, cap d'Estat d'Andorra. Seria el primer copríncep francès en haver estat elegit amb la Constitució andorrana vigent.

Es plantejava així la incògnita de veure com el nou cap d'Estat i, sobre tot, el seu equip de la presidència de la República, voldria tractar la qüestió andorrana i quina atenció hi podria –i voldria– dedicar. I aquesta incògnita ens preocupava. Val a dir que no érem pas els únics.

L'aleshores representant personal del copríncep francès, **Jean-Yves Caultet**, membre del gabinet de **François Mitterrand** a l'Élysée, també compartia la nostra preocupació per assegurar una bona transició.

Per això vam decidir, amb el meu equip polític, demanar entrevistes amb els equips dels tres candidats que tenien, al nostre entendre, més

EL PERIÒDIC

possibilitats de vèncer en l'elecció presidencial: el socialista **Lionel Jospin**, **Edouard Balladur** i **Jacques Chirac**.

Quan vam fer aquesta mena de preselecció de candidats **Jacques Chirac** estava molt mal situat en les enquestes electorals i tots els analistes polítics francesos pronosticaven una segona volta entre **Edouard Balladur** i **Lionel Jospin**.

No ens vam escoltar ni les enquestes ni l'opinió publicada. Estava convençut que **Jacques Chirac** tenia un bon equip –amb **Philippe Seguin** i **Alain Juppé** al capdavant– i era un polític constant que sabia plantar cara a adversitats i traïcions com les que acabava de patir dins la seva família política.

Per això vam tenir molt interès a parlar amb el seu equip, que s'havia instal·lat al número 30 de l'Avenue d'Iena, a París.

L'enfrontament que durant el procés constituent l'equip de **François Mitterrand** havia tingut amb els

Jacques Chirac va exercir amb dignitat i respecte la seva missió de cap d'Estat. Els seus successors ja es van trobar la via traçada

que defensaven les antigues teories del **Quai d'Orsay**, el ministeri francès dels Afers Estrangers –que ens negaven a Andorra el dret a esdevenir un Estat si volíem mantenir el president de la República com a copríncep francès– ens feia patir. Teníem por, ho reconec, que no tornessin a sorgir aquelles velles teories i ens fessin trontollar el nou edifici constitucional.

En els viatges que vaig fer a París només portava un document: l'exemplar, en versió francesa, de la Constitució d'Andorra. El missatge fou, en les tres reunions, el mateix: la Constitució fa del president de la República francesa el copríncep, cap d'Estat, d'Andorra i dins el nou equip de la Presidència de la República, algú de

molt proper al president, hauria de ser nomenat representant personal.

També insistia en la voluntat andorrana, inscrita a la Constitució, de mantenir l'esperit paritari en les tradicionals relacions d'equilibri amb els estats veïns.

El 13 de febrer del 1995 **Bernard Brigouleix**, bon amic des que era periodista a *Le Monde*, director dels serveis de premsa del gabinet del Primer Ministre, **Edouard Balladur**, em va rebre a Matignon, seu de la presidència del Govern.

La segona entrevista, amb l'equip del candidat socialista, **Lionel Jospin**, la vam fer en català, perquè vam parlar amb **Manuel Valls**. Les dues reunions van ser força positives. La no-

va Constitució andorrana despertava interès.

Tanmateix, la memòria –i les notes que conservo– em permeten afirmar que fou en la reunió que vaig tenir amb **Parick Stefanini** el dia 20 de març del 1995, a la seu de campanya de **Jacques Chirac**, on vaig tenir la sensació de millor atenció, de més interès, pel que ens preocupava: assegurar una bona transició en clau andorrana.

Em consta que **Patrick Stefanini**, que era el seu director de campanya, va transmetre al candidat **Chirac** la nostra preocupació. Esdevingut president, **Jacques Chirac** ho va entendre, ho va compartir i va exercir de copríncep francès, cap d'Estat, amb convenciment, assumint plenament tot el que comporta l'exercici de les competències que el Títol III de la Constitució atribueix al cap d'Estat.

He repassat aquests dies documents, records i fotografies de les diferents trobades, a París amb **Jacques Chirac** i amb membres dels seus equips. Hi sura no solament el gran sentit polític sinó també la seva sinceritat i fermesa. Per mi són especialment entranyables les fotografies del dia de la inauguració de la nova seu de l'ambaixada d'Andorra a París. El copríncep es va prestar de bon grat a una llarga sessió fotogràfica amb els representants de totes les institucions presents. Com sigui que, després d'una fotografia amb els presidents de grup parlamentari, el protocol em va situar per segona vegada a l'esquerra del Copríncep, en la fotografia amb els membres de la Comissió de Política Exterior del Consell General, **Jacques Chirac** amb una gran rialla em va dir «*Vous cumulez, vous!*» (La broma venia de l'actualitat a França perquè hi havia un debat sobre l'acumulació de càrrecs per part d'alguns elegits).

Més enllà d'anècdotes personals el que convé recordar avui és el paper cabdal d'un copríncep francès que, en obrir la nova etapa constitucional, va saber donar la mà a les institucions andorranes i exercir amb dignitat i respecte la seva missió de cap d'Estat d'Andorra. Els seus successors ja es van trobar la via traçada. ≡
President de Progressistes-SDP